



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Ex triplici genere viæ omnia causarum genera sumuntur. cap. 18.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

auditorum sunt, id est vel conuertendi, vel iam conuersi. Itaque consolatorium genus, quod Clemens distinguit, ab ijs diuersum constitui nequit, & id officium quod Sanctus Paulus item Sacris literis tribuit, Vt per patientiam & consolationem scripturarum spem habeamus, ad eruditionem in iustitia pertinet, consolari enim siue ad ferenda aduersa fortiter, siue ad superandos perturbationum impetus, & suborientes in virtutis viae quascumque difficultates, eius disciplinae munus est, quae tradit ipsas virtutes, eadem quippe eas conseruare debet, quae gignit, & ipsa alioqui virtus est perturbationum medicina, & moderatrix, atque in difficultatibus superandis suapte naturae versatur. Verum quia aliqua praecipua monita de hoc consolationis modo tradi possunt, infra separatim ea attingemus. Haec autem cum ita sint, cumque omnino diuersa auditorum generum duo sint, quia tamen in Christiana Republica, Tertius quidem status perfectorum seu ad perfectionem peculiari quodam modo tendentium reperitur, & nos tertium orationum huius maxime accommodatum genus ponamus. Hoc genus significat Clemens Alexandrinus. Nam cum exposuisset tria illa genera, exhortatorium, praecipuum, consolatorium, subiicit. Manifestum est autem esse alterum genus sermonis cuius institutum est docere, quod quidem est subtile, & spirituale, & accuratam tractandi rationem sequitur, & in arcana contemplandis mysterijs versatur, id autem (inquit) in praesenti differatur] per quae verba satis aperte videtur, Theologiam quam vocant Mysticam intelligere.

Cap. 3.
lib. 1.

Ex triplici genere viae, omnia causarum genera sumuntur. Cap. XVIII.

EX his omnibus iam efflorescit celebris illa plenissimaque diuisio, rerum omnium, quae ad Christianam sapientiam, & ad opus Evangelici Oratoris pertinent in viam Purgatiuam, Illuminatiuam, & Vnitiuam, ita vt omnes sermones qui in Ecclesia habentur, vel sint ad instruendum eos, qui a peccatis purgari debent, & ad gratiam Dei iustificantem inuitari, vel ad eos, qui de tenebris peccatorum egressi, lucis viam, & mandatorum ineunt & de virtute in virtutem prouehuntur, vel ad eos, qui diuina iam luce perfusi ad perfectiorem alicuius vitam statum animum adiiciunt, & arctius sese Deo per charitatem astringunt. Prima via vocari solita est Incipientium, incipientium enim

enim a peccatis egredi, ut lumen gratiæ diuinæ aspiciant. Se-
cunda Progredientium, in via lucis, beneficio gratiæ Dei col-
lustratæ. Tertia Perfeclorum, & iam cumulatè expletorum
virtutibus. Quos omnes videtur Diuus Ioânes compellare his
verbis. Scribo vobis filioli, scribo vobis adolescentes, scribo
vobis Patres. Hanc vero triplicem viam vel docent apertè, vel
quantum ad ipsam rem satis significant quicumque de vita
Christiana, & spiritali tractationem instituunt, scribunt, vel
loquuntur. Inter quos copiosè Ioânes Cassianus varijs libris,
non ex suo (vt ipse ait) ingenio, sed ex Sanclorum Patrum, qui
suo tempore vixerunt auditione collegit, quæ ad eam rem fa-
ciunt, iuxta Apostolorum traditionem, quorum illi sanctissimi
heroes vestigijs insitebant. Quos planè Cassiani libros deberet
bonus concionator ad manus semper habere, & disciplinam
tam nobilem, tamque vtilem sibi primum addiscere, vt inde
idoneus fiat aliorum magister. Numquam enim erit bonus
magister docendo, qui non fuerit diligens in colligenda erudi-
tione discipulus.

Sedante Cassianum, antiquissimus author, Apostolorum
æqualis, & Pauli Apostoli præcipuè auditor Dionysius Areo-
paita, volens quod ab Apostolis didicerat, Ecclesiæ fideliter tra-
dere, scripsit librum de Ecclesiastica Hierarchia, in quo Chri-
stiani hominis mores instituit; In eoque statuit finem eius esse
similitudinem Dei quantum fieri potest per Charitatem, cum
scriptum sit in diuinis literis, Ego dixi Dijs estis, ad quem fi-
nem docet triplici hac via tendendum, Purgatiua, Illuminati-
ua, Vnitiua; Distinguit etiam tres Classes populi, & tres mini-
strorum Dei, iuxta has tres vias. Quarum classium, prima cõ-
tinebat eos, qui in prima via erant, cathecumenos, energume-
nos, penitentes, quibus præficiabantur ad erudiendum Clerici
Minorum ordinum, itemque Diaconi, & Subdiaconi. Secunda
erat reliquorum omnium Christianorum in via Illuminatiua,
qui ad sacramenta admittebantur, quorum curam Sacerdotes
gerebant. Tertia in via Vnitiua perfeclorum, qui dicebantur
Cultores, ac Supplices, & Monachi, qui omnia abdicabant, &
voto astricti totos se Deo dicabant, quorum tunc peculiarem
gerebant curam Episcopi, ex eaque re dicebantur Perfeciẽtes,
& Perfeciores: sed quomodo hæc successu tẽporum sint varia-
ta, & ex qua causa siue negligentia ministrorum, siue tẽpore
populorum non est huius loci differere. Vtinam id aduertant
Prælati omnes, & quod onus susceperint intelligant, mei vero

Q 3 insti-

Ioânis Cas-
siani liber exi-
mius, & opus
ob 217 mas
ob 217 39d
1773

Dion. Areo-
paita liber
de Eccl. Hier-
rar. diuidi-
tur.

Ioan. 10.
Psal. 81.

1773

Concionator
hanc Triplici
em via de-
bet bene do-
cere.

instituti est concionatorem admonere, ut quoniam eius munus est, sacrum quoddam, & hierarchicum ministerium, tria hæc munia persuadeat sibi esse diligenter præstanda, quæ Angelicis scripturis esse propria idem Dionysius, quem omnes Theologi citant, ibidem docet, ponens in Cælesti Hierarchia exemplaria horum; in nostra vero Ecclesia Imagines. Est profecto quilibet Sacerdos Angelus Domini exercituum; ut per Malactiam Deus pronunciat, & maximè Concionator iad hæc tria Capita concionum partes, & materias dirigere debet, ita ut primo peccatis populum Christianum studeat abducere, & perpetuum bellum suscipiat contra peccatores & peccata, & quibuscumque machinis expugnare contendat. Secundo eos, qui exercitum in hac prima via per Dei gratiam, & misericordiam, & sacramentorum frequentiam purgati viuunt, debet in via Illuminatio promouere ad virtutum officia, & ad omnem progressum dirigere. Tertio etiam ad vitam perfectioris statum, quæ est vultuina, homines perducere, ut sic fiant ipsi concionatores, duces populo Dei, & Moysen imitentur, dicentes, Ibimus viam trium dierum, ut sacrificemus Domino Deo nostro in deserto. Planè non deerunt toto anno varia occasiones, quibus diuersa argumeta pertractent, ut omnibus, etiã progredientibus, & consummatis, escam idoneam præbeant. Quod ut facilius fiat in vnaquaque via proprias sententias, & suam multiplicem agnabq; materiam, sed prius maioris gratia claritatis sequentibus observatione in assignatis iam causarum generibus, etiam quasi species distinguam.

Magis distincta causarum Rhetorica sacra diuisio, & quomodo conueniant cum generibus prophana Rhetorica.
Cap. X. I. X.

Tria genera
nostrarum cau-
sarum distin-
guuntur.

EX his, quæ hæcenus diximus, tria constituta sunt sacrarum genera concionum, quæ quis prohibet receptis triuularum vocabulis appellare, Purgatiuum, Illuminatiuum, Perfectiuum. Et primum quidem à duobus reliquis, ut diximus, planè diuersum est genus, quia auditori mutanda vita est, duobus vero posterioribus inter se, quamquam non tanta, tamen est magna distinctio. Auditores vero in genere Purgatiuo sunt in duplici genere Fideles, & Infideles. Hi cum & rationem erroribus, & vitam praua religione inquinatam habeant, ante omnia purgandi sunt ab erroribus. ea literarum sacrarum vi-
quæ